

Het Nampa figuurtje

Beschrijving

Het **Nampa-figuurtje** is een klein mensvormig beeldje dat in 1889 in de buurt van *Nampa, Idaho (VS)* werd gevonden tijdens het boren van een waterput. Het voorwerp werd al snel beroemd omdat het â?? als de vondst echt uit die diepte kwam â?? veel ouder zou zijn dan de eerste mensen in *Noord-Amerika* volgens de gangbare wetenschap.

Het beeldje wordt bewaard in de collecties van de *Idaho State Historical Society*.

Wat zijn de kernfeiten?

- **Vondstjaar:** 1889
- **Vinder:** arbeiders van de *Mark A. Kurtz* putboring
- **Diepte:** ca. **90 meter** (ongeveer 300 voet)
- **Materiaal:** gebakken klei (terracotta-achtig)
- **Afmetingen:** ongeveer 3,8 cm hoog
- **Uiterlijk:** gestileerd figuurtje met duidelijke menselijke vormen, mogelijk vrouwelijk

De geoloog en predikant *George Frederick Wright* onderzocht het object en publiceerde erover. Hij stond open voor het idee dat het figuurtje uit een zeer oude geologische laag kwam, mogelijk uit het *Plioceen* (meer dan 2 miljoen jaar oud). Dat zou betekenen dat er toen al mensen in Amerika leefden â?? iets wat in strijd is met alle archeologische kennis.

Waarom is het zo omstreden?

â?? Geologische onwaarschijnlijkheid

De laag waaruit het beeldje zou komen bestaat uit oude sedimenten die miljoenen jaren vÃ³r het ontstaan van de mens zijn afgezet. Er is geen enkel ander menselijk spoor uit zulke lagen bekend.

â?? Geen gecontroleerde opgraving

Het object kwam naar boven via een boorput, niet via een archeologische opgraving. Daardoor is de context onzeker:

- Het kan uit een hogere, jongere laag in de boorschacht zijn gevallen.
- Het kan tijdens het boren in de pijp terecht zijn gekomen.
- Er was geen onafhankelijke documentatie op het moment zelf.

â?? Stijl en techniek

Het figuurtje lijkt sterk op inheemse of 19e-eeuwse volkskunst uit de regio. De manier van bakken en modelleren past niet bij een extreem hoge ouderdom.

â?? Mogelijke scenarioâ??s

De meeste onderzoekers gaan uit van Ã©Ã©n van deze verklaringen:

- **Intrusie:** een relatief modern object is in de boorschacht terechtgekomen.
- **Hoax of grap:** bewust in de put gebracht.
- **Verkeerde interpretatie:** arbeiders vergisten zich over de exacte diepte.

Huidige wetenschappelijke consensus

Het Nampa-figuurtje wordt tegenwoordig beschouwd als een *curiosum zonder bewijswaarde* voor een hoge ouderdom van de mens in Amerika. Het geldt als een klassiek voorbeeld van een vondst zonder betrouwbare context, vergelijkbaar met andere â??out-of-place artifactsâ??. Het is gebruikt door 19e-eeuwse tegenstanders van de evolutietheorie.

Er zijn geen moderne dateringen (zoals thermoluminescentie¹) uitgevoerd die een extreme ouderdom ondersteunen.

¹ **Thermoluminescentiedatering** of **TL-datering** is de datering van een materiaal (zoals kwarts of veldspaat), gebaseerd op het meten van de hoeveelheid licht die vrijkomt uit dat materiaal naar aanleiding van thermische stimulatie (thermoluminescentie TL).

Principe: Als het betreffende materiaal in de zon of in een vuur heeft gelegen, is de latente luminescentie in het materiaal vrijwel verdwenen en is daardoor de luminescente â??klokâ? op nul gezet. Wordt het materiaal vervolgens begraven onder sedimenten, dan neemt de luminescente potentie weer toe door het absorberen van de natuurlijke achtergrondstraling veroorzaakt door radioactieve isotopen in de grond en enige kosmische straling. Kristallijne structuren raken â??aangeslagenâ?*, waardoor de energie van de straling wordt opgeslagen. Als het materiaal na opgraving thermisch (of optisch) wordt gestimuleerd, komt de opgeslagen energie weer vrij als een zwak licht.

Dit lichtsignaal is een maatstaf voor de stralingshoeveelheid die is opgeslagen in de mineralen. De leeftijd van het mineraal wordt bepaald door de totale hoeveelheid opgeslagen straling (de palaeodose) te delen door de jaarlijkse hoeveelheid opgeslagen straling. Een betrouwbare datering is mogelijk van 100 jaar tot 200.000 jaar, met een foutmarge van 5 tot 10%. Na het vrijkomen van dit licht is de luminescentieklok weer op nul gezet. Een thermoluminescentiedatering kan daardoor slechts eenmaal

uitgevoerd worden.

Datum aangemaakt
2026/01/31

default watermark